Nr. 45 Cena 6 groszy Z dodatkiem ilustrowanym 10 groszy Rok XIX.

Nowy Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Piątek, dnia 16 lutego 1917 r.

TEATR POLSKI, Cegielniana Nr. 63.

Piątek, d. 16 i niedziela dn. 18 lutego r. b. o godz. 8 w., po cenach zwyczajnych ze współudziałem p. KNAKE-ZAWADZKIEGO artysty teatru „Rozmaitości"

WESELE dramat w 3-ch akt. St. Wyspiańskiego

Sobota, dn. 17 lutego r. b. o g. 4 p.p. (od 10 do 50 k.) Powstanie na Ukrainie trag. w 5 akt. (7 obr.) L. Sowińskiego.

Sobota, dnia 17 lutego r. b. o godzinie 8 wieczór — — Urjel Akosta dramat w 5 aktach K. Gutzkowa — — ze współudziałem KNAKE-ZAWADZKIEGO, art. teatru Rozmaitości w Warszawie

Niedziela, dnia 18 lutego r. b. o godz. 3 po południu

REWIZOR z PETERSBURGA komedja w 5 aktach M. Gogola.

Bilety do nabycia w cukierni Koszkowskiego. Teatr czynny we wtorki, czwartki, w niedziele i święta dwa razy.

Z terenów wojny.

Nadzwyczaj ostra zima zahamowała operacje wojenne na wszystkich frontach. Na zachodzie odbywa się tylko zwykła działalność artylerji, przy nielicznych atakach piechoty, na froncie włoskim ataki lokalne, w terenie salonickim niemal spokój zupełny. Jedynie front wschodni wykazuje pewną ruchliwość jednakże i tutaj poza operacjami poważniejszemi pod Rygą i Dorną Watrą, gdzie rosjanie usiłowali wbić się klinem we front sprzymierzonych, do szerokich a obejmujących całą długość frontu, walk nie doszło.

Główne swoje siły w tym roku, jak i w latach poprzednich, koalicja rezerwuje dla ofensywy wiosennej.

Plan nowej ofensywy w zasadzie nie odbiega od planu, który był wykreślony na wiosnę roku zeszłego.— Jak wtedy, tak i teraz chodzi o ujednostajnienie akcji militarnej, o jednoczesny i niespodziewany atak na wszystkich bez wyjątku frontach, któryby uniemożliwił państwom centralnym przerzucanie większych mas wojska z jednego teatru wojny na drugi.

Teoretycznie zakreślony plan w praktycznem wykonaniu, jak dotychczas stale zawodził. Przyczyną tego miało być niejednolite, rozproszone na poszczególne tereny, a nawet sektory dowództwo i niedostateczne przygotowanie materjałów bojowych, co w konsekwencji doprowadziło do akcji militarnej, na szeroką skalę zakreślonej, lecz nie mogącej dotrwać do końca.

Obecna ofensywa ma poprawić nietylko wszystkie błędy akcji poprzednich, lecz, jak pisze gen. Cherfils w „Echo de Paris" ma być dla państw centralnych zupełną niespodzianką".

Gen. Cherfils nie wyjaśnił bliżej znaczenia tych tajemniczych słów.— Zapowiedziana na kilkanaście tygodni ofensywa, do której zresztą przygotowania czynione są zupełnie jawnie, niespodziewaną być może tylko wtedy, jeżeli planowany jest przemarsz przez Szwajcarję lub descente w Holandji. Teoretycznie obydwa te wypadki są możliwe, czy jednak czwórporozumienie, ze względu na ścisłą neutralność obydwuch tych krajów, zdecyduje się na ten krok, wątpić należy.

Jeżeli naruszenie neutralności Szwajcarji lub Holandji przez koalicję planowane nie jest, to niespodzianką może być tylko jednolity co do czasu, obejmujący wszystkie tereny wojny, zbiorowy atak koalicji.

Jednakże i tutaj nasuwają się trudności natury technicznej. Głównie chodzi o Rosję: Czy Rosja zdoła zgromadzić odpowiednią ilość amunicji i wyszkolić nowe roczniki do czasu ofensywy wiosennej? Jednolitość na wszystkich frontach akcji zależną jest od odpowiedzi na powyższe pytanie.

Nie przesądzając przygotowań Rosji w przyszłości, dziś, z całą stanowczością twierdzić można, że Rosja do ofensywy ani teraz, ani w najbliższych tygodniach gotowa nie będzie. Brak amunicji i uzbrojenia jest w Rosji tak dotkliwy, że minister w okólniku do naczelników okręgów wojskowych polecił rozpuścić powołane roczniki 1901 — 1909 r. ponieważ nie było dla nich odpowiedniej ilości broni i umundurowania.

Czy i w jakim stopniu a przedewszystkiem w jakim czasie zostaną te braki usunięte — odpowie przyszłość, dziś te braki są i stanowią powód, dla którego wolno wątpić w jednolitość akcji na wszystkich frontach.

N.

Władza prezydenta St. Zjednoczonych.

Od pewnego czasu zapełniają się całe szpalty gazet kwestją: jak daleko sięga władza i kompetencja prezydenta St. Zjednoczonych. Stwierdzono więc, że prezydent nie może bez porozumienia się z odnośnemi władzami, wojny wypowiedzieć. O tem rozstrzygnąć może dopiero Kongres. A jednak prezydent może doprowadzić rzecz tak daleko, że dla Kongresu stanie się rzeczą trudną, prawie niepodobną, aby się cofnąć.

Traktaty, jakie zawiera prezydent, muszą mieć za sobą dwie trzecie głosów senatu. Izba sama nie może się temu oprzeć; może tylko powziąć w tej mierze pewne postanowienia, manifestujące niezadowolenie z pewnego aktu politycznego, a następnie wezwać senat, aby do postanowienia tego się przyłączył. Jednakże prezydent może i wówczas nie uznać się za związanego bezwzględnie podobnemi postanowieniami i ze swej strony może się im przeciwstawić.

Jednakże z drugiej strony może parlament wpłynąć pośrednio na decydujący krok w polityce zewnętrznej i czynić trudności budżetowe. A bez pieniędzy i kredytów nie może być mowy o wojnie.

W czasach normalnych, prezydent nie zajmuje się specjalnie polityką zewnętrzną. Z tego powodu tak ważnym jest w St. Zjednoczonych urząd sekretarza stanu. Przyczem jeszcze jedno zauważyć należy, że prezydent amerykański nietylko zależy od kongresu i senatu, ale bardziej jeszcze od stronnictwa, którego większością głosów został prezydentem obrany.

Jednakże, już od czasów prezydentury Waszyngtona, zrobiono doświadczenie, że stanowisko prezydenta w czasach zwyczajnych zupełnie się różni od tegoż stanowiska w epoce krytycznej. James Bryce mówi, że w czasach zwyczajnych prezydent podobny jest do szefa wielkiego przedsiębiorstwa. Tenże sam Bryce mówi jednak, że stanowiska prezydenta St. Zjednoczonych nie można porównać do żadnego suwerena albo prezydenta krajów konstytucyjnie się rządzących w Europie.— Porównanie z prezydentem rzeczypospolitej francuskiej byłoby najbliższem. Ale jest także nietrafnem, bo prezydent francuski zależy i od gabinetu ministrów i od izby.

W Ameryce jest gabinet organem prezydenta, a także z kongresem nie ma nic do czynienia. Stanowisko zaś prezydenta stanów szwajcarskich, obieralnego na rok, jest o wiele mniejsze.

Bardzo oryginalne określenie znajduje się w liście Tomasza Jeffersona (trzeciego z rzędu prezydenta Stanów, twórcy „demokracji amerykańskiej", wroga Anglji, a już prezydenta, któremu wojny napoleońskie i różne z niemi związane blokady odczuwać się dały; um. 1826), który już wówczas usiłował ostatecznie określić zasadę prawno-państwową Stanów, do swego poprzednika na urzędzie, Johna Adamsa. Jefferson zapytuje:

„Jak się panu podoba nasze nowe prawodawstwo?" I krytykując je mówi: „Wyznaję, że są w niem kwestje, na które nie mógłbym się żadną miarą z przekonania zgodzić. Sam kongres nie będzie w możności czuwać równocześnie nad wewnętrznemi i zewnętrznemi sprawami. A prezydent wydaje mi się kiepskiem naśladownictwem polskiego króla elekcyjnego".

Sprawy te zmieniły się w ciągu całego właśnie stulecia. A jednak nie określą jasno prawodawstwo Stanów do dziś, dokąd władza prezydenta sięga. I stąd właśnie to porównanie do naszego króla elekcyjnego, którego władza również zależała więcej od okoliczności i osoby, niż od ścisłego określenia prawno-państwowego, jest prawie trafnem. Zresztą dzieje największej na świecie rzeczypospolitej, choć tak krótkie w stosunku do historji narodów i państw w Europie, nastręczają już różne przykłady. Tak więc widzimy, że w wojnie stanów północnych z południowemi (1865), kiedy na czele Stanów i północy stał prezydent Abraham Lincoln, kiedy moment był wielce krytyczny i stanowczy, a siła około 75 tysięcy żołnierzy północnoamerykańskich rozstrzygła o losie całej przyszłości Stanów — wtedy kongres, widząc, że punkt jest tak bardzo przełomowy, mianował prezydenta dyktatorem. I ten krok stanowczy okazał się tak bardzo obfitym w skutki.

Szwajcarja a obecne położenie wszechświatowe.

Korespondent zuryski „Berliner Tageblatt u", p. Max Hochdorf, skreśla nastrój, jaki panuje obecnie w Szwajcarji pod wpływem ostatnich wydarzeń na widowni wszechświatowej.

Odezwa Wilsona do państw neutralnych — pisze — wywołała wielką stanowczość. Wezwaniu temu Szwajcarja bezwzględnie posłuszną nie będzie — przekonanie to jest takie zakorzenione, że można je uważać za decydujące nawet w kantonach romańskich. Nota Wilsona dokonała tego, czego nie można było się spodziewać z powodu wrzących od początku wojny walk wewnętrznych.— Znikły odrazu przeciwieństwa między szwajcarami narodowości niemieckiej i francuskiej i Szwajcarja jest znów jednolitą jednostką polityczną.

Pisał tak zarówno „Bund" jak i „Journal de Genève". W Szwajcarji zachodniej panuje nawat niemałe zaniepokojenie, z powodu, że Francuzi ściągnęli tyle wojsk na pograniczne terytorjum sabaudzkie. Wobec tego rozważana jest sprawa powszechnej mobilizacji w Szwajcarii, a w przyszłym miesiącu—w marcu—spodziewana jest decyzja w tej sprawie.

„Wezwanie Wilsona do wojny — wywodzi dalej p. Hochdorf — nie będzie zatem miało powodzenia w Szwajcarji.

Katedra języka polskiego w Paryżu.

Wskutek wielkiego zainteresowania się we Francji sprawą polską, uznano za rzecz ważną utworzenie w Instytucie francuskim w Paryżu stałej katedry języka polskiego. Profesor wschodnich języków w tymże Instytucie, p. Paweł Boyer, przesłał o tem na ręce p. Antoniego Zwana w Moskwie następujący telegram:

„Jestem szczęśliwy, że mogę Pana zawiadomić o kreowaniu katedry języka polskiego w Instytucie francuskim w Paryżu. Wykłady kursów języka polskiego rozpoczną się dnia 15-go stycznia r. b. Wykładać będzie profesor Zygmunt Zaleski. Załączam Szan. Panu wyrazy szczerej i wiernej przyjaźni.

Paul Boyer".

Centralny Kom. Narodowy.

Otrzymujemy następujące komunikaty:

I. Zarząd Centralnego Kom. Narodowego i niżej wymienione grupy polityczne, wchodzące w skład jego wyrażają swoje oburzenie z powodu wypuszczenia falsyfikatów publicystycznych (ze świadomie nieścisłą wiadomością o likwidacji C. K. N i t. p.) i uważają taką metodę walki za ciężkie wykroczenie przeciwko elementarnym zasadom etyki politycznej.

Zarząd Centralnego Komitetu Narodowego.

Narodowy Związek Robotniczy.

Partia Niezawisłości Narodowej.
Polska Partja Socjalistyczna.
Polskie Stronnictwo Ludowe.
Związek Niepodległości.

II. W sobotę, dnia 17 b. m. odbędzie się Zjazd plenarny członków Centralnego Komitetu Narodowego. Głównym tematem obrad ma być postawiona na porządku dziennym sprawa likwidacji C. K. N.

Wybory na prowincji.

XII.

Jakkolwiek w każdem większem mieście występują jedne i te same grupy społeczno polityczne, to jednak sytuacja wyborcza, układ stosunków przedwyborczych są dla każdego z takich miast całkiem odrębne.

Najoryginalniejszą bodaj sytuację mieliśmy w Łodzi; nader „swoista“ sytuacja wytwarza się również przy wyborach w Zagłębiu Dąbrowskiem, głównie w czterech miejscowościach tegoż: Będzinie, Zawierciu, Sosnowcu i Czeladzi. Żywioły reakcyjne i liberalne, „aktywistyczne“ i „passywistyczne“ występują tutaj, w tem drugiem po Łodzi ośrodku przemysłu polskiego, o wiele silniej, wyraźniej, niż gdzieindziej, wyraźniej nawet niż w samej Łodzi.

Obok komitetów wyborczych mieszczańskich, o których już pisaliśmy dawniej, działają w Będzinie również: „Lewica P. P. S.“ i socjaliści żydowscy. Wobec tego, że żydzi na przedstawione przez Polskie Komitety obu odcieni warunki, określające maksymalną ilość radnych żydowskich, nie zgodzili się, listy kandydatów polskich zostały wycofane i figurują w kurji 2, 3, 4 i 5 tylko kandydaci żydowscy. Zargonówki nawet „robią nadzieję“—że na mocy regulaminu wyborczego“, kandydaci ci przejdą... bez wyborów.

O rezultacie w Zawierciu jeszcze nie wiadomo.

W Sosnowcu utworzyły się Komitety: Polski Demokratyczny (endecki), Polski Niepodległościowy, Koło gospodarcze (apolityczne), Zjednoczony Komitet Żydowski; na terenie kurji. VI: narodowy (N. Z. R.); socjalistów polskich, lewicy socjalistycznej i esdecki.

W Czeladzi ugrupowanie stronnictw — podobne, jak w Sosnowcu.

Przechodząc do wyborów kompromisowych (kategorji I-ej), zatrzymujemy się na Włocławku. Jak wiadomo, Komitet polski (grupujący żywioły obu obozów), zawarł kompromis wyborczy ze Zjednoczonym Komitem Żydowskim. Konsolidacja ta zawarta musiała być na dość dobrych dla żydów warunkach, gdyż nawet... nacjonalistom przypadła do gustu. Oto co pisze „Moment“: Zjednoczenie we Włocławku nie jest wcale podobne do smutnej (!) konsolidacji warszawskiej, gdyż odbyło się ono bez podarowania mandatów żydowskich. Żydzi stanowią tutaj około jednej trzeciej ogólnej ilości ludności, na 24 radnych należy im się 8 foteli radzieckich, wobec dobrej organizacji mogliby wprowadzić do Rady 9 kandydatów, dobrowolnie więc zrzekli się 1 mandatu na rzecz polaków. Ci z drugiej strony obiecali traktować żydów, jako równouprawnionych obywateli, a co się tyczy szkolnictwa, to pozostawić im (t. j. żydom wolną rękę działania“).

Pomimo konsolidacji zanotujemy liczbę głosów w każdej kurji. A więc w I-ej głosowało 75 polaków i 13 żydów. Przeprowadzono do Rady 4 ch polaków.

W kurji II-ej głosowało: 25 polaków i 120 żydów. Przeprowadzono 4 żydów.

W kurji III-ej—625 polaków i 765 żydów. Przeprowadzono 2 żydów i 2 ch polaków; w kurji IV głosowało 450 polaków i 49 żydów: przeprowadzono do Rady 4 polaków. W kurji V — 71 polaków i 132 żydów. Przeprowadzono 2 polaków i 2 żydów. W kurji VI-ej głosowało 2067 polaków i 190 żydów.

Przeprowadzono do Rady z kurji ej 4 polaków (2 socjalistów polskich i 2 chrześcjańskich demokratów), „Lewica“ P. P. S. pierwotnie przystąpiła do wyborów razem z prawicą i N. Z. R., wkrótce jednak przed rozpoczęciem głosowania usunęła się, utworzyła osobny Komitet Lewicowy i... przepadła z kretesem, oskarżając potem „traków“ o... zjednoczenie z endekami (!). Podobne fiasco poniośli również socjaliści żydzi (bundziści i „poalej sjoniści“).

Rada więc m. Włocławka składa się z 16 chrześcjan i 8 żydów.

W Kutnie (wybory również kompromisowe) do Rady wchodzi z kurji I-ej: 5 chrześcjan (w tem 1 niemiec) i 1 żyd, z kurji II-ej: 5 chrześcjan i 1 żyd. W kurji III ej 4 chrześcjan i 2 żydów.

W Grajewie do Rady wchodzi 6 polaków i 3 żydów.

W Zduńskiej Woli w kurji I-ej większość żydowska (głosuje na 870 wyborców 658 żydów), w II-ej większość polska (głosuje 63 żydów a 168 polaków) i w kurji III ej — większość żydowska (475 żydów i 238 polaków).

Ciekawe a charakterystyczne bardzo jest stanowisko polityczne żydów i stosunek ich przy wyborach do mas polskich, jak również i do ostatnich wydarzeń na horyzoncie życia polskiego. Stanowisko to z powodu braku obecnie miejsca omówimy choć pobieżnie, w jednym z najbliższych przeglądów.

Do jakich środków jednak uciekają się w wielu miastach żydzi, by tylko utrzymać się w większości, świadczy „incydent“ otwocki. W mieście tem, jak i w innych miastach, żydzi mają bezwzględną większość w kurji I-ej (kupieckiej). Po zabezpieczeniu sobie więc mandatów w kurji tej, jak i jeszcze w II ej, poczęli oni się masowo zapisywać do kurji III, którą też zmonopolizować zdołali (co nawet było powodem do usunięcia się polaków od wyborów zupełnie) Atoli przy sprawdzaniu okazało się, że ciż sami wyborcy żydzi, którzy przedtem przedstawili przy zapisywaniu na listy do kurji I-ej, paszporty z wymienieniem zawodu „haendler“, po kilku dniach usiłowali powtórzyć tę machinację, zapisując się na listy kurji III-ej, i przedstawili paszporty całkiem już inne, w których wymienione są również inne, stosowne dla kurji III ej zawody, powiedzmy naprz. robotnicze.

O fałszerstwie tem spisano protokuł.

Srz.

Kronika

— Opieka nad ubogimi w Król. Polskiem. Szef administracji cywilnej przy Generał Gubernatorstwie Warszawskiem wyjaśnił Magistratomi m. st. W. w specjalnej odezwie, iż władze okupacyjne postanowiły nie przystępować do gruntownej zmiany przepisów, dotyczących opieki nad ubogimi w Królestwie Polskiem — jakkolwiek opartych na przestarzałych zasadach, a to wychodząc z założenia, iż stosownie do art. 43 konwencji haskiej, należy prawa i zwyczaje podczas wojny zachować o ile możności nienaruszone. Rozporządzenia obowiązujące w sprawie opieki nad ubogimi z dn. 5-go grudnia 1915 roku, opublikowane w Dzienniku Rozporządzeń są też poniekąd jedynie uzupełnieniem istniejących tylko rozporządzeń i przepisów czasowych i utrzymują tylko je nadal w swej mocy, o ile z rzeczowych trzech nowych rozporządzeń nie wynika coś innego. Dodatkowo rozporządzenia powyższe mają głównie na celu śpieszniejsze, niż dotychczas było praktykowane, załatwianie kwestji spornych, dotyczących opieki nad ubogimi.

— Prolongowanie przepustek. Na zasadzie zawiadomienia wydziału przepustek przy Prezydjum Policji, przepustki wydawane na czas dłuższy, które nie były wcale, lub też mało razy użyte, zostaną sprolongowane tylko w tym wypadku, jeżeli osoba zainteresowana będzie w stanie wykazać poważne przyczyny, usprawiedliwiające potrzebę przedłużenia terminu przepustki.

— Kursa dla rolników. Polskie Stronnictwo Ludowe podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że jednotygodniowe kursa dla drobnych rolników, które miały się rozpocząć dn 28 lutego b. r., zostały odłożone

O otwarciu takowych nastąpi w swoim czasie ogłoszenie.

— Podatek mieszkaniowy na 1917 rok. W Prezydjum Policji (I piętro, okienko II), otwarto oddział, gdzie przyjmowane są podatki za 1917 r. od mieszkańców pierwszych czterech cyrkułów policyjnych.

— Wypłacone pożyczki. W ciągu bieżącego tygodnia kasa pożyczkowa przy Del. N. P. B. wypłaciła 799 osobom pożyczek na ogólną sumę 9129 mk. 50 fen.

Następne wypłaty uskuteczniane będą w dn. 27 i 28 b. m.

Żyd. Komitet niesienia pomocy biednym kupcom, rozdzielił wczoraj pomiędzy 900 rodzinami bony na otrzymanie w bież. miesiącu zapomóg, wysokość których wynosi do 4.50 rb. na rodzinę tygodniowo.

— Zmarznięte ziemniaki — podobnie jak i wszelkiego rodzaju jarzyny — mogą być zużytkowane, a nawet tracą ów właściwy im słodkawy smak, o ile będą na czas pewien przed gotowaniem trzymane w chłodnem miejscu i zamoczone w zimnej wodzie.

Wskazanem jest, aby tylko taką ilość ziemniaków każdorazowo zamoczyć — jaka ma być tego dnia skonsumowaną.

— Handel drzewem do świąt Bożego Narodzenia bardzo nikły, z nastaniem mrozów ożywił się znacznie. Wskutek zapotrzebowania opału, popyt na drzewo zwiększył się, co jednak, wobec znacznych zapasów tegoż na składach, jak również niedalekiej już wiosny, nie wpłynęło na zwyżkę cen drzewnych i obecnie dostać można pud suchego sosnowego drzewa za 40 kop., lepszego zaś — dębowego lub brzozowego—po 50 kop. z dostawą.

— O należność za bilety. Związek Harcerstwa Polskiego uprzejmie prosi o regulowanie należności za bilety z przedstawienia traged i Neklan (6 lutego) w sklepie W go Fruzińskiego Piotrkowska 71.

— Przeciw niechlujstwu. Stosownie do przepisów, otrzymanych przez funkcjonarjuszy policji, ostatnio czynione są ścisłe rewizje spotykanych na ulicy niechlujnie ubranych osób. Kto tylko znajduje się na ulicy w ubraniu nie odpowiadającym przepisom czystości zostanie odprowadzony do dezynfekcji.

W dniu wczorajszym na placach publicznych zatrzymano wiele osób, które gremjalnie odprowadzono do zakładu przy ul. Pańskiej 115.

— Z Pabjanic. Z pośród miejscowych sfer żydowskich wyłoniła się komisja, złożona z 5 osób, pozostająca w ciągłym kontakcie z miejscowymi radnymi, a mająca za cel współdziałanie z reprezentantami żydowstwa w Radzie Miejskiej na zewnątrz tejże: Przed każdem posiedzeniem Rady komisja ta odbędzie z radnymi żydowskimi naradę, co do wystąpień ich w danym dniu w obronie interesów żydowskich.

Jak widzimy więc żydzi pabjanniccy, podobnie jak łódzcy, stanowić będą w Radzie osobny „blok“.

— Z Aleksandrowa. W nadchodzącą sobotę, 17 b. m. w sali Prochowskiego odbędzie się na dochód miejscowego T wa Sportowego Wieczór Wokalno Dramatyczny, na program którego złożą się: dział koncertowy, oraz dwa obrazki sceniczne, a mianowicie: „Hanusia Krożanska“—Z. Parvlego i „Przed ożenkiem“ obraz w 1 akcie ze śpiewami i tańcami W. Gutowskiego.

Początek o godz. 8 wiecz

W niedzielę, 18 go o godz. 4-ej po południu—powtórzenie tegoż programu.

Ze związków i stowarzyszeń.

⚔ **Ze Stow. Naucz Chrześcjan.** Donosiliśmy już, że prof. St. Lubicz-Majewski na posiedzeniu Sekcji Naucz. Elem. w d. 3 b. m. wygłosi odczyt: „Rok 63“.

Obecnie dowiadujemy się, że dyskusji nad tym odczytem poświęcone będzie osobne posiedzenie Sekcji, które wyznaczono na sobotę dn. 17 b. m. o godz. 6 wiecz. Celem wszechstronnego oświetlenia tego ważnego momentu, nietylko prof. Lubicz Majewski przed wszczęciem dyskusji powtórzy swój odczyt w obszernem streszczeniu, ale i prof. Waszkiewicz wygłosi nowy odczyt na ten sam temat, ujmując materjał ze stanowiska zupełnie przeciwnego.

— Z Koła Starszych i Podstarszych. Wczoraj o godz. 8 ej wieczorem w lokalu Resursy Rzemieślniczej przy ul. Widzewskiej № 117, odbyło się posiedzenie Koła Starszych i Podstarszych pod przewodnictwem prezesa Koła, p. M. Bawarskiego. Odczytano protokuł z ostatniego posiedzenia, a następnie omawiano sprawy szkolne.

Uchwalono aby od tąd nie wyzwalać terminatorów dopóki nie przedstawią świadectwa ze szkoły terminatorów; o uchwale tej postanowiono zawiadomić w formie oficjalnej wszystkie cechy—te zaś od siebie winny poinformować poszczególnych mistrzów, mających uczniów na praktyce Ustawa cechowa przewiduje, że utrzymujący praktykantów majstrowie, winni posyłać ich do szkoły przynajmniej na 6 godzin w tygodniu, do opornych zaś postanowiono stosować nadal kary policyjne.

Obecny na posiedzeniu dyrektor szkoły prof. Tomaszewski zakomunikował zebranym, że już od 1 kwietnia rozpoczęte zostaną dla terminatorów i młodszej czeladzi kursa rysunkowe.

Następnie rozważano sprawę utworzenia dla terminatorów przy kursach bibljoteki.

W celu zasilenia funduszów na utworzenie bibljoteki, postanowiono urządzić w sali Resursy w d. 25 marca wieczór muzyczno dramatyczny, część programu którego wykonają sami terminatorzy.

Na posiedzeniu byli obecni również delegaci z Koła Starszych i Podstarszych m. Zgierza, którzy zawiadomili iż na miejsce zmarłego p. I. Modro, wybrano p. J Brauna, na wice przewodniczącego—p. R. Kunkla

Przy wyczerpaniu porządku dziennego posiedzenie o godz. 11 ej wieczorem zamknięto.

— Ze Stow. Spoż. „Wyzwolenie“. Zarząd Stowarzyszenia wypłaca członkom dywidendę za rok 1916. Członkowie, którzy do dnia 27 b. m. nie odbiorą przypadającego na nich udziału, tracą prawo do otrzymania dywidendy, która w tym wypadku przelaną zostanie na kapitał udziałowy.

Teatr i Muzyka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

Dziś w piątek o godz. 8 w. „Wesele“, arcydzieło Wyspiańskiego z p. Knake Zawadzkim, który wystąpi gościnnie w znakomitej swojej roli Gospodarza.

Ceny miejsc zwyczajne.

— Jutro wiecz. o godz. 8 premjera „Urlen Akosty“, z gościnnym występem artysty teatru „Rozmaitości“ p. Knake-Zawadzkim w roli tytułowej Obok gościa warszawskiego wystąpią pp. Orwid, Korczak, Rychterówna, Samborski, Orliński, Orłowski, Machalski, Woskowski i inni. Pieśnia religijne wykona chór z miejscowej synagogi.

— W sobotę o godz. 4-ej po poł. po cenach najniższych piękna tragedja w 7 obr. Sowińskiego p. t. „Powstanie na Ukrainie“ dla młodzieży szkolnej

— W niedzielę o godz. 3-ej po poł, po cenach popularnych arcyzabawna komedja Gogola „Rewizor z Petersburga“.

Warszawski teatr „Rozmaitości“ w Łodzi.

Repertuar trzech gościnnych występów pierwszej sceny polskiej, jest następujący: 26 go b. m idą znakomite „Wilki w Nocy“ T. Rittnera, 27 go arcykomiczne przygody obywatela Ozorkowa, mianowicie „Zmartwienia pana Hamelbeina“ St. Krzywoszewskiego i 28 go wspaniała komedja francuska „Eskapada“ Traveuxa.

Od dziś rozpoczęła się sprzedaż biletów w sklepie W-go Prądzyńskiego (Hotel „Victoria“).

Sądząc ze sprzedaży w pierwszym już dniu zainteresowanie przyjazdem jest ogromne.

Większość droższych biletów już rozsprzedano.

Odwołanie koncertu Leo Slezaka.

Zapowiedziany na czwartek, d. 22 b. m. koncert Leo Slezaka nie odbędzie się z powodu poważnej choroby znakomitego śpiewaka. Pieniądze za nabyte bilety zwraca Czytelnia „Nowości“ Alfreda Straucha, ul. Dzielna nr. 16, w ciągu dwuch tygodni t. j. do 1 marca r. b.

Koncerty kabaretowe.

Zachęcony powodzeniem i życzliwem przyjęciem, jakiem cieszyły się w Łodzi dwa gościnne występy Warszawskiego „Mirażu“ — dyrektor tego zespołu p. H. Markiewicz znów zawitał do naszego miasta i organizuje 2 koncerty, które się odbędą w dn. 6-go i 7-go przyszłego miesiąca.

Kino-Teatry w Łodzi.

„Casino“ (Piotrkowska № 67). Tylko jeszcze Dziś — ostatni raz — demonstrowane będzie nadzwyczaj ciekawe arcydzieło sztuki kinematograficznej — wstrząsającej treści dramat p. t. „Homunculus“ — czyli „Dzieje człowieka s tucznie urodzonego“.

Od soboty 17 b. m. pojawi się na ekranie głośna nowość z życia złotej młodzieży p. t. „Skandal“ z słynną Erną Morena w roli głównej.

Widowiska w „Casino“ rozpoczynają się o godz. 3—5—7 i 9 ej.

— Odeon: (Przejazd 2), „Tajemnice X go pawilonu“.

Zapowiadany od dawna świetny dramat z niedawnej przeszłości, ilustrujący dzieje rewolucji 1905 roku—pierwsze podmuchy wolnościowe, nadzieje i krwawe zmagania się z przemocą, prowokacja i jej ofiary, aresztowania, więzienie w cytadeli—wreszcie smutny epilog walki o swobodę: szubienice, knuty i Syberja—oto kanwa na której barwnie rozsnute są tragiczne przejścia bohaterów pamiętnych dni.

Z niesłabnącem zaciekawieniem — pochłania się wprost przewijające się przed oczyma widza ponure i dreszczem przejmujące obrazy

Kronika sądowa.

Przedawniona kradzież.

Franciszka Chojecka (26 lat) numerowa Grand Hotelu była oskarżoną o to, w 1913 roku podczas przebudowy tegoż hotelu skradła bieliznę wartości 134 rb., a 15 letnia siostra jej męża Helena—o ukrywanie tej bielizny.

Franciszka Ch. przyznała się do winy, Helena zaś zeznaje że siostra jej groźbą bicia zmusiła ją do zabrania bielizny do domu

Obrońca Franciszki Ch., mec. Jasiński powołując się na art. 21, który przewiduje dwuletnie przedawnienie, prosi o uwolnienie podsądnej od odpowiedzialności—co popiera również obrońca Heleny Ch.

Sąd po naradzie ogłosił wyrok, na mocy którego obydwie siostry zostały zwolnione od kary.

Z Warszawy.

O pomnik przy placu Zielonym.

Sprawa pomnika przy placu Zielonym, nie przestaje zajmować uwagi niektórych pism. Ostatnio „Głos Stolicy" daje kilka szczegółów, dotyczących ewentualnej rozbiórki tego pomnika hańby".

Pomnikiem tym opiekował się rząd rosyjski, a ostatnimi czasy, budowniczy miejski, rosjanin, Feders, lecz z ramienia rządu, miasto zatem nie odgrywało nigdy w stosunku do osławionego pomnika roli gospodarza. Nawet podczas przenoszenia pomnika tego z placu Saskiego na plac Zielony miasto nie brało udziału, gdyż dopełniła tego firma prywatna na zlecenie władz rządowych. Raz jeden tylko zdarzyło się, że wskutek przyjazdu pewnego kontrolera z Petersburga, który znał doskonale dzieje pomnika, magistrat w osobie wiceprezydenta Zaremby otrzymał naganę za zaniedbanie pomnika i zbytnie otoczenie go drzewami, przez co stał się on prawie niewidoczny dla przechodniów. Jak dalece pomnik ten był zaniedbany przez wszystkich, świadczy chociażby fakt, że, gdy obecnie magistrat polecił budowniczemu miejskiemu sporządzić kosztorys rozbiórki, nie można było znaleźć klucza do wnętrza.

Ze względów powyższych trudno jest odrazu określić koszt rozbiórki, tembardziej, że nikt w Warszawie nie posiada potrzebnych po temu danych, które dopiero teraz są zbierane. Pomnik ma około 16 metrów wysokości i zbudowany jest z żelaznych płyt lanych, spojonych nitami. Wewnątrz jest pusty/ o czem świadczy otwierana klapa na wierzchu.

Jedynie ozdoby, w postaci orłów, lwów i napisów, prawdopodobnie są wykonane z bronzu (dawniej jakoby były złocone), lecz i tego kategorycznie twierdzić nie można, wobec tego, że całość pokryta jest grubą warstwą farby.

Jednocześnie rozbiórka wymaga prac następujących: zbudowania rusztowania, rozmontowanie kolumny i podstawy, wywiezienia części pomnika, wreszcie zniwelowania i uporządkowania skweru.

Wobec drożyzny materjałów budowlanych i środków przewozowych, koszt rozbiórki przewidywany jest dość znaczny, w danej jednak chwili, przed dokonaniem dokładnych obliczeń i zebraniu ofert, nie da się definitywnie obliczyć. Jak dowiadujemy się z miarodajnego źródła, Magistrat przekazał sprawę sporządzenia kosztorysu rozbiórki pomnika hańby wydziałowi budownictwa, który jeszcze w tygodniu bieżącym zbierze potrzebne dane i przygotuje odpowiedni plan.

Z prowincji.

△ **Lublin.** (Odbudowa wsi). C. i k. Komendy okręgowe wyasygnowały jako fundusz na odbudowę zniszczonych przez wojnę miejscowości w Lubelskiem: Piaski, Puchaczów i Chodle po 10 tysięcy koron na każdą.

Prócz tego mieszkańcy tych wiosek otrzymają bezpłatnie pomoc techniczną, jak również i materjały budowlane po tańszych cenach.

△ **Z Tomaszowa.** W Tomaszowie na skutek rozporządzenia Cesarsko-Niemieckiego Prezydjum Policji w Łodzi ustanowiono dla Tomaszowa nową rację chleba, a mianowicie na głowę ludności po 3 i pół funta mąki, lub 4 i jedna czwarta funta chleba na okres czasu 14 dni.

△ **Krasnystaw.** W pierwszych dniach (mianowicie 4 i 6 lutego) do miasta Krasnegostawu (ziemia lubelska) nadeszły pierwsze partje wychodźców z Wolina i okolic, ewakuowanych stąd jako niestałych mieszkańców. Wychodźców przyjął na dworcu przedstawiciel władzy c. i k. herbatą gorącą i chlebem, poczem rozmieszczono ich po domach prywatnych. Żydami (a jest ich w tych partjach 700 osób) zaopiekowała się młodzież żydowska.

Z blizka i z daleka

§§ **Odbudowa Prus Wschodnich.** Według zestawienia urzędowego, odbudowano w Prusach Wschodnich do końca stycznia 12,000 domostw, na ogólną liczbę 30,000 zniszczonych przez wojnę.

§§ **Koszer w armji austrjackiej.** Na skutek prośby wielu żołnierzy żydów c. i k. armji austro węgierskie ministerjum wojny, wydało pozwolenie na przyrządzanie dla żydów służących w armji, pożywienia z zachowaniem przepisów rytualnych. Nadzór nad przestrzeganiem tradycyjnego „koszern" powierzony został rabinom polowym (nie zaś cywilnym)

Wojna.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielka Kwatera Główna, 15-go lutego.

Wschodnia widownia wojny.

Front wojsk ks. Leopolda Bawarskiego.

Przy drodze żelaznej z Kowla do Łucka oddział naszych sił zbrojnych napadł na rosyjski posterunek polowy i uprowadził 41 jeńców.

Na południowym-zachodzie stąd, pod Kisielinem, oddziały nacierające uprowadziły ze stanowiska nieprzyjacielskiego 30 rosjan i karabin maszynowy.

Na północy od kolei ze Złoczowa do Tarnopola w zupełności powiodło się dobrze obmyślone i dzielnie przeprowadzone przedsięwzięcie. Po krótkim i skutecznym ogniu wtargnęły oddziały szturmujące na głębokości 100 m. do linji rosyjskich i wzięły do niewoli załogę, składającą się z 6 oficerów i 275 szeregowców i utrzymały się w rowach nieprzyjacielskich w ciągu 5 godzin. Jednocześnie minerom powiodło się zburzyć rozległe chodniki minerskie i uczynić nieszkodliwemi miny, założone pod stanowiskami naszemi,

Fronty wojsk generała pułkownika arcyksięcia Józefa.

Nie zaszły żadne szczególniejsze wydarzenia.

Grupa wojsk generała feldmarszałka Mackensena.

Nad Putną zniesiono posterunek rosyjski, nad Seretem odparto natarcie licznych kompanji, a port i ważne urządzenia militarne w Galaczu były skutecznie ostrzeliwane.

Front macedoński.

Sytuacja bez zmiany.

Zachodnia widownia wojny.

Front wojsk gen. feldmarszałka Ks. Rupprechta Bawarskiego

W ostatnich czasach na froncie pomiędzy Arment éres a Arras rozegrały się liczne potyczki oddziałów wywiadowczych. Przeciwnik poniósł znaczne straty podczas często podejmowanych ataków, częściowo po przygotowaniu ogniowem, a częściowo bez.

Pozostali w naszych rękach jeńcy złożyli bardzo wartościowe zeznania, które zostały uzupełnione, pomyślnie przeprowadzonemi natarciami wywiadowczemi.

Pomiędzy Serre a Somme, przy użyciu wielu ciężkich dział, rozegrała się w godzinach wieczornych silna walka artylerji. Ataków piechoty nie podejmowano. W naszym skutecznym ogniu tylko małe natarcia częściowe, skierowane na nasze wysunięte naprzód posterunki doszły do skutku. Posterunki nasze na skutek rozkazu cofnęły się do głównych stanowisk.

Od kanału aż do Wogezów czysta atmosfera sprzyjała działalności lotników. Przeciwnicy utracili 7 latawców, z których porucznik Richthofen zestrzelił w walce dwa latawce, to jest z kolei 20 i 21.

Pierwszy Generał-Kwatermistrz
Ludendorff.

Komunikat austryjacki.

WIEDEN, (Urzędowo). 15-go lutego.

Wschodnia widownia wojny.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Mackensena

Pod Focsani odparliśmy kilka kompanji rosyjskich.

Nad Putną patrole nasze działały skutecznie na przedpolu.

Front wojsk generała - pułkownika arcyksięcia Józefa.

Na południu od Mesticanesti powstrzymano atak rosyjski.

Na północy od kolei Złoczów — Tarnopol i pod Świdnikami na Wołyniu oddziały nacierające napadły na rowy rosyjskie. Przedsięwzięcia powiodły się. Nieprzyjaciel poniósł duże straty w ludziach i sprzętach wojennych. Przez Złoczów odprowadzono 6 oficerów i 275 szeregowców, jako jeńców.

Włoska widownia wojny.

Bez zmiany.

Południowo-wschodnia widownia wojny.

Bez zmiany.

Zastępca szefa sztabu generalnego
v. Hoefer,
marszałek polny porucznik.

Co opowiadają rosjanie.

PETERSBURG, 13 lutego.—Wielki sztab generalny donosi 12 lutego:

Front zachodni:

W okolicy Borowego Młyna, na północnym wschodzie od Smorgoni, wywiadowcy nasi, po przecięciu nieprzyjacielskich zasiek drucianych, nie będąc spostrzeżonymi, zaatakowali posterunek polowy nieprzyjaciela i zdobyli karabin maszynowy.

Pod ochroną burzy śnieżnej nieprzyjaciel, w sile około bataljonu, zaatakował odcinek na północy od Mikatłowa, w odległości 10 wiorst na północy od miasteczka Kisielina. Odcinek ten zajmowały dwie kompanje nasze. W odcinku jednej kompanji atak został odparty, lecz na lewem skrzydle odcinka drugiej kompanji powiodło się nieprzyjacielowi wtargnąć do naszych rowów ochronnych. Przy pomocy kompanji sąsiedniej nieprzyjaciel został wyparty, poczem na stanowisku przywrócono dawną sytuację.

Pod Haliczem nieprzyjaciel w sile 4 kompanji przekroczył Dniestr po lodzie i zaatakował nasze posterunki polowe. Pomimo gwałtownego ognia, oraz ognia zatorowego naszej artylerji, udało się początkowo nieprzyjacielowi wyprzeć nasze straże polowe, lecz za pomocą kontrataku przeciwnik został odrzucony i nasze posterunki polowe zajęły swe dawne stanowiska.

W Karpatach miejscami szaleje burza śnieżna.

Front rumuński:

Nic szczególnego niema do doniesienia.

Front kaukaski:

Nie zaszły żadne zmiany.

Rozkaz cesarza Wilhelma do floty.

BERLIN, 15. 2. — Biuro Wolffa donosi: „Marineverordnungsblatt" ogłasza następujący rozkaz najwyższy Cesarza do floty:

Do mojej floty. W nadchodzącej walce ostatecznej flocie mojej przypada zadanie polegające na tem, aby angielski sposób wojowania przy pomocy głodu, którym nasz najuporczywszy i najbardziej znienawidzony wróg chce pokonać naród niemiecki, zwrócić przeciw niemu samemu i przeciw jego sprzymierzeńcom przez zatamowanie jego żeglugi morskiej wszelkiemi środkami jakie mamy do rozporządzenia.

W wykonaniu tego zadania w pierwszym szeregu staną łodzie podwodne. Spodziewam się, że broń ta, świetnie w zakresie technicznym rozwinięta i poparta przez sprawne nasze warsztaty, w związku z innemi środkami bojowemi marynarki, ożywiona duchem, jaki ją w ciągu całego przebiegu wojny wiódł do czynów bohaterskich, przełamie upór wojenny naszego przeciwnika.

Wielka kwatera główna, 1 lutego 1917 r.

Wilhelm.

Zatopienie austryjackie łodzi podwodnej.

CAGLIARI, 15.2. Agencja Stefaniego donosi, że parowiec amerykański „Liman Las", naładowany rozmaitemi sprzętami, w nocy na 12 lutego na wysokości wybrzeża sardyńskiego spotkał się z nieprzyjacielską łodzią podwodną, stoczył z nią walkę i zatopił ją. Załoga statku, złożona z 10 ludzi, między nimi 8 amerykanów, wysiadła na ląd w Cagliari.

Biuro Reutera donosi, że łódź, podwodna była austryjacko-węgierska

Protest państw skandynawskich.

KOPENHAGA, 14.2. Biuro Ritzau donosi: Rządy duński, szwedzki i norweski ogłosiły następujące oświadczenie:

„Rządy duński, szwedzki i norweski doręczyły we wtorek posłom niemieckiemu i austro-węgierskiemu noty jednobrzmiące, zakładające protest przeciwko planowanej przez Niemcy i Austro-Węgry blokadzie pewnych obszarów morskich. Nota zwraca uwagę na fakt, że jedynymi przepisami prawa międzynarodowego, mogącymi posłużyć za poparcie dla owych zarządzeń, których celem jest przeszkodzenie wszelkiemu handlowi i wszelkim okrętom, mogłyby być przepisy o blokadzie na morzu. Rządy przypominają powszechnie uznaną zasadę blokady morskiej, według której okręt neutralny nie może być pochwycony, jeżeli wstrzymuje się od próby przerwania blokady, i według której na wypadek pochwycenia musi być, w myśl przepisów ogólnych, stawiony przed sąd kaperski. Nota podnosi dalej fakt, że ostatnie zarządzenia tem bardziej sprzeciwiać się będą zasadom prawa międzynarodowego jeżeli, jak o tem zdaje się nadmienia treść oświadczenia rządu cesarskiego, miały być stosowane bez różnicy względem wszystkich okrętów, które wpłyną na określone strefy, a zatem również względem tych, które nie są przeznaczone do portu nieprzyjacielskiego, lecz znajdują się jedynie w drodze do portów neutralnych. Na podstawie tych rozumowań trzy rządy protestują we wszelkiej formie przeciwko zarządzeniom poczynionym przez Rzeszę niemiecką i Austro-Węgry i czynią obowiązującemi wszelkie zastrzeżenia ze względu na ewentualne straty w życiu ludzkim i szkody materjalne.

Wstrzymanie żeglugi.

BAZYLEA, 15.2.—Agencja Radio dowiaduje się z Paryża, że parowce

amerykańskie „Orleans“ i „Rochester“ dotychczas jeszcze nie odpłynęły, przedsiębiorstwa bowiem, do których okręty te należą, zarządziły, ażeby odjazd tych statków wstrzymać do czasu, aż rząd dostarczy wszystkiego, co potrzeba do ich uzbrojenia.

Ameryka nie uzbraja okrętów.

HAGA, 15.2.—„Daily Chronicle“ dowiaduje się z Waszyngtonu, iż rząd amerykański postanowił ostatecznie:

1. Narazie nie eskortować statków handlowych amerykańskich przez linję blokady niemieckiej przy pomocy okrętów wojennych.

2. Okrętom handlowym nie udzielać do rozporządzenia ani dział, ani obsługi do nich.

Dziennik donosi dalej, że jeszcze dwa przedsiębiorstwa żeglugowe amerykańskie dziś lub jutro wyślą do Anglji parowce nieuzbrojone.

Nagroda za zniszczenie łodzi podwodnej.

PARYZ, 15.2. — Andry Lefevre stawił w izbie francuskiej wniosek, żeby rząd wyznaczył nagrodę 500,000 franków dla załogi każdego statku francuskiego, sprzymierzonego lub neutralnego za to, jeżeli zaatakowany, zniszczy łódź podwodną.

Stanowisko Hiszpanji.

BERLIN, 15.2. „Voss. Ztng.“ dowiaduje się z Madrytu: Doniesienia prasy koalicyjnej o nastrojach w stolicy Hiszpanji są w najwyższym stopniu przesadne. Faktem jest, że życzliwość względem Niemiec przeważa wśród szerokich warstw ludności. Opinja publiczna najmocniej jest przekonana, że propozycje hiszpańskie znajdą posłuch.

Dawniejsze polemiki pomiędzy zwolennikami a przeciwnikami państw centralnych ustały całkowicie.

Na giełdzie madryckiej początkowo dało się we znaki silne wahanie, wkrótce jednak kursy giełdowe wróciły do dawnego stanu.

Postawa kraju jest wogóle wyczekująca i oparta na ufności.

Tajne posiedzenie sejmu duńskiego.

KOPENHAGA, 15.2.—Sejm duński zwołano wczoraj popołudniu na posiedzenie tajne.

Wielkie demonstracje pokojowe.

BERN, 15.2.—„Matin“ dowiaduje się z Nowego Jorku: Urządzono tu wielką demonstrację pokojową, przyczem śpiewano pieśni niemieckie.

12-go stycznia w Waszyngtonie odbyły się liczne manifestacje pokojowe, zorganizowane przez Niemców amerykańskich.

Socjalistyczny burmistrz miasta Minneapolis potępił publicznie Wilsona za zerwanie stosunków z Niemcami i wezwał robotników, ażeby w razie wytoczenia przez Wilsona wojny Niemcom, uchylili się od pracy przy wyrobie broni i amunicji.

Przed zwołaniem Dumy.

KOPENHAGA, 15.2 — Według doniesień telegraficznych z Petersburga, obecnie nie wątpią tam już, że Duma państwowa będzie zwołana za mniej więcej dwa tygodnie. Nie jest jeszcze pewnem, czy Protopopow ustąpi zupełnie. Spodziewanem jest raczej, że znajdzie się jeszcze wyjście, ażeby w pierwszym okresie nowej sesji Dumy uniknąć starć pomiędzy znienawidzonym ministrem a blokiem postępowym. Protopopow, albo uda się w podróż inspekcyjną po niektórych gubernjach, albo też obejmie mniej wybitne stanowisko rządowe.

Kontrola Anglji nad Rosją.

SZTOKHOLM, 15.2. — Dzienniki szwedzkie dowiadują się z najzupełniej wiarogodnego źródła szczegółów o konferencji petersburskiej, od uczestnika jej, który po jej ukończeniu przybył do stolicy Szwecji. Szczegóły te składają się na znamienny obraz zabiegów ze strony państw zachodnich, uczestniczących w konferencji. W pierwszym rzędzie spraw znalazła się kwestja finansów rosyjskich. Rosja chce i musi dostać pieniędzy od Anglji, i to zaraz. Wobec tego łatwem jest do zrozumienia, że rosyjski minister finansów zażądał ostatecznego uregulowania kwestji finansowych równolegle z kwestjami wojskowemi. Lord Milner oparł się temu, wyrażając zdanie, iż życzenia rosyjskie mogą być wzięte jedynie ad referendum. Rosja stara się o uzyskanie możliwie jaknajszybszej pomocy finansowej. Strona przeciwna stara się związać Rosję warunkami, mającemi na widoku pokierowanie wewnętrzną polityką państwa w kierunku życzliwym dla Anglji, oraz zapewnienie, że udzielone środki pieniężne będą odpowiednio zużyte.

Delegaci angielscy chcieli wyzyskać położenie i wywrzeć na cesarza wpływ w zakresie polityki wewnętrznej. Między innemi wystąpili z wnioskiem, że chcą zaznajomić się ze sprawą zużycia amunicji w Rosji, dla zaopinjowania, czy nie lepiej byłoby zużyć ją na innych frontach.

Co do ostatecznych żądań, postawionych przez Anglję z tej okazji, zapewniają, że Anglja żąda: 1. Kontroli nad wydatkowaniem pożyczonych pieniędzy, wykonywanej przez urzędników angielskich; 2. zmiany wewnętrznej polityki Rosji według życzeń angielskich; 3. obsadzenia kierowniczych stanowisk rządowych przez ludzi, dobrze widzianych u rządu angielskiego.

Kwestja polska w Rosji.

KOPENHAGA, 15.2. Z Petersburga donoszą, że obecnie kwestja polska wysunęła się na czoło innych kwestji polityki wewnętrznej, gdyż pomiędzy rosjanami a polakami występują coraz silniejsze różnice zdania. Polacy żądają, aby niedawno temu ogłoszony ukaz cesarski potwierdzony był przez parlament; w kołach rosyjskich ostro opierają się temu żądaniu. Istnieje przypuszczenie, że kwestją tą zajmie się Duma, gdzie z tego powodu dojdzie do ożywionych rozpraw.

Materjały wojenne z Ameryki.

Wedle doniesień z Nowego Jorku wynosił eksport materjałów wojennych ze Stanów Zjednoczonych od początku roku 1915, kiedy wywóz zaczął przybierać większe rozmiary, aż po koniec września 1916 ponad półtora miljarda dolarów. Jedynie wywóz środków eksplodujących, broni palnej, kwasów, aeroplanów i drutu kolczastego wynosił zwyż 836 miljonów dolarów. Ponieważ cały eksport kraju wyraża się w owych 21 miesiącach kwotą prawie 7 i pół miljarda, przeto eksport materjałów wojenych przedstawia się w wysokości 22 proc. całego eksportu. Wywóz materjałów wojennych w pierwszych trzech kwartałach 1916 roku wynosił prawie miljard dolarów, co przy ogólnym wywozie w kwocie około 4 miljardów dolarów jest czwartą częścią tegoż. Przeciętnie wywóz materjałów wojennych z Ameryki osiągnął miesięcznie kwotę 140 miljonów dolarów, wobec czego wynosił w roku ubiegłym 2 miljardy dolarów.

Tabela wygranych.

w 1-em ciągnieniu 1-ej klasy loterji klasowej R. G. O.

Główne wygrane:

Rb **1000** na № 7802.
Rb **550** na №№ 7792 13875
Rb **200** na №№ 505 3677 4856 10070 16076 20901 22068 22991 24135
Rb **100** №№ 2031 2325 2609 3680 13615 14345 17973 20621 26515.
Rb **50** №№ 871 992 5043 6662 6853 8017 10208 14939 16793 17693 18230 19989 20530 22270 23121 24039 25381 25603 25874 27072 28105 29686 29805.

...e Stowarzyszenia
„Promień“
ZEBRANIE
odbędzie się dnia 18 go b. m. o godz. 3-ej po poł. w lokalu własnym przy ulicy Rokicińskiej Nr. 43. 0

Karpińskiego
Balsam Bengalski
Znieczulający.
Sprawia natychmiastową ulgę w newralgji, reumatyzmie, artretyzmie, migrenie, bólu zębów.
Cena pudełka Rb. 2.
Bolące miejsca natrzeć balsamem, pokrywając je następnie watą.
Laboratorjum Chemiczno-Farmaceutyczne Tow. Akc. „Fr. Karpiński“ w Warszawie, ul. Elektoralna 35, telefon 600.

Warszawska pracownia sukien i kostjumów damskich
S. DOBROWOLSKIEJ,
prowadzona przez osobę kompletnie uzdolnioną świeżo przybyłą z Warszawy. Przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres krawiectwa od skromnych do wykwintnych.
Robota solidna, wykończenie staranne, ceny bardzo przystępne.
Ulica Długa 16 m. 23, lewa oficyna parter.

Rutynowana nauczycielka
przygatawia celująco do niższych klas wszystkich szkół prywatnych, wyucza też analfabetów w krótkim czasie języka: POLSKIEGO, NIEMIECKIEGO i ARYTMETYKI do buchalterji.
Ceny przystępne Benedykta 14 (mieszk. 28).

SACHARYNA najlepszy najtańszy i najzdrowszy — — **CUKIER**
marka „Dr. Fahlberg“
Wobec pojawienia się na rynku sacharyny złudnie podobnej w opakowaniu do marki Dr. Fahlberga—prosimy przeto kupować bezpośrednio w naszym nowo otworzonym składzie przy ul.
Piotrkowskiej 98.
Sprzedaż Sacharyny marki D-ra FAHLBERGA L. GLÜCK i S-ka
Uwaga: Agentów **i wojażerów nie posiadamy.**

Warsz. Akc. Tow. Pożyczkowe na zastaw ruchomości
(Lombard Akcyjny)
Oddziały Łódzkie: I ul. Zachodnia № 31 II Pasaż-Majera 11 (Mikołajewska 23) zawiadamiają, iż **8 marca 1917r** i dni następnych odbywać się będzie w sali licytacyjnej przy ulicy Zachodniej № 31.
LICYTACJA
celem sprzedaży zastawów nieprolongowanych, we właściwym czasie a zastawionych w Oddziale I Zachodnia № 31 i w Oddziale II Pasaż Majera № 11 (Mikołajewska 23), Podczas licytacji prolongata zastawów wystawionych na licytację przyjmowaną nie będzie. Wykaz numerów zastawów podlegających sprzedaży, będzie ogłoszony w „Nowym Kurjerze Łódzkim“. **Procent należy już wpłacać.** 136—

Ważne dla handlujących!
Korzystajcie z okazji! Z powodu likwidacji interesu nabyć można bardzo tanio różne **resztki** barchanów surowych i kolorowych letnich i zimowych jak również chustki zimowe, odcinki na męskie i damskie ubrania i okrycia, także różne cajgi ŁODZ, ul WIDZEWSKA 40, m. 10, front, II piętro, na prawo CENY STAŁE.

Królíki rasowe bardzo tanio
DO SPRZEDANIA,
jak również i **urządzenie** dla hodowli królików podług najnowszego systemu. **Wiadomość:** Łódź, **Konstantynowska Nr. 51 m. 12 lewa oficyna II-gie piętro.**

OGŁOSZENIA DROBNE.

Akuszerka Milewska przyjmuje, ul Pańska № 9

Amalja Bartoszek zgubiła weksel in blanco na sumę 300 rb podpisy Józef i Helena Holich, weksel nieważny, zastrzeżenie zrobione

Ewa Pruszanowska zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Henoch Wajnberg zgubił paszport niemiecki, wydany z Pabianic

Kupię nowy lub mało używany Rezerwoar (zbiornik do wody) wielkość i 200—250 wiader oferty wraz z ceną przyjmuje Pańska № 92

Meble, salonik biały fotele, klubowe otomanę sprzedam Dzielna 11-25

Potrzebna zdolna prasowaczka i uczennica. Wiadomość ul. Piotrkowska № 209.

Potrzebna służąca do wszystkiego znająca się na kuchni i która umie obchodzić się z dziećmi. Piotrkowska № 154 magazyn kapeluszy.

Przyjmę uczenice do nauki Piotrkowska № 154 magazyn kapeluszy

Potrzebny zaraz na wieś ogrodnik na stół. Wiadomość Piotrkowska № 113 pani Sawicka. od 4—7 wieczór

Panienka z 4 ro klasowem wykształceniem przyjmie jakąkolwiek posadę na wsi lub w mieście Łaskawe oferty proszę składać pod H. S. Wymagania skromne

Skradziono 28 lutego 1915 r. 6 weksli in blanco po rubli 100. Wystawione 3 na imię Wilhelma Rydygiera 2 po rubli 100 na imię Augusta Rygierta i weksel na rubli 100 na imię Henryka Klimke. Ostrzega się przed nabyciem tamowych weksli gdyż są nieważne

Zaginął patent, wydany z policji na imię Dory Pozner. Łaskawy znalazca zechce odnieść na ulicę Południową № 17

Zaginął dowód № 7433—263959—266214. Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia 31

Zaginął dowód № 121075 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31

W Łodzi rocznie — **rb. 6**, półr. — **rb. 3**, kwart. — **rb. 1.50**, miesięcz — kop. **50.**
Za odnoszenie do domu dopłaca się miesięcznie kop. **20.**
na prowincji (z przesyłką pocztową) rocznie **rb. 8.60**, półr.—**rb. 4.30**, kwart.—**rb. 2.15**, mies.—kop **75.**
Zagranicą: w Niemczech rocznie—**mk. 24**, półr.—**mk. 12**, kwart.—**mk. 6**, mies.—**mk. 2.**
W Austrji rocznie—**kor. 30**, półr.—**kor. 15**, kwartalnie—**kor. 7.50**, mies.—**kor. 2.50**

Redakcja i Administracja
Zachodnia 37,
otwarta od 8-ej rano —7 wiecz., w niedziele, od 8 — 12.
Redaktor przyjmuje od godz. 12—2 w poł.

Ogłoszenia:
Nadesłane: przed tekstem i w tekście kop. **50** za wiersz petitowy 1 łam. przed telegramami **kop. 60.**
Reklamy: za telegramami kop. **20** za wiersz petit. 1 łam.
Nekrologja: za wiersz. pet. 1 łam. kop. **30.**
Zwyczajne ogłoszenia: za wiersz pet. 1 łam. kop 1
Małe ogłoszenia: za wyraz po **3** kop.; każde ogłoszenie najmniej **25** k. posady poszukiwane po **2** k. za wyraz
Za dołączenie reklam liczy się po **4** rb. od tysiąca

Wydawca i redaktor naczelny **Antoni Książek** (Zachodnia 37).
Druk „N. Kurjera Łódzkiego“ Zachodnia 37